Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ № 293 (12.947).
20 ДЕКАБРЬ 1964 ЙИЛ
ЯКШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТЛИК ВА ЎРТОҚЛИК — ОЛИЙ КОММУНИСТИК АНЪАНА

КОММУНИЗМ кишидаги энг юксак ахлоқ, одоб намуналарини, яхши одат, анъаналарни тарбиялаб вояга етказмоқда, камол топтирмоқда, кишилар ўртасида олий коммунистик ахлоқ қоидаларини шакллантирмоқда. СССР халқларининг қардошлик оиласида дунёда энг нурли жамият кураётган халқларимизнинг энг улкан, энг олижаноб фазилатларидан, ўзаро муносабатларидан бири дўстлик ва ўртоқликдир.

Дўстлик ва ўртоқликнинг олий намунасини улуғ доҳийларимиз Маркс ва Энгельс кўрсатдилар. Улар ишчилар синфининг улуғ иши учун, юксак коммунистик идеалларнинг тантанаси учун биргаликда умрларининг охирига қадар кураш олиб бордилар. Маркс вафотидан кейин унинг маслакдоши, энг яқин дўсти Энгельс Маркс ғоялари учун садоқат билан кураш олиб борди, узоқ йиллар давомида унинг қўлёзмалари асосида «Капитал»нинг битмай қолган томларини ишлаб чиқди, бу билан қадрдон дўстига ҳеч ўчмас мангу ҳайкал ўрнатди. Йўлбошчимиз Владимир Ильич Ленин билан унинг турмуш ўртоғи Надежда Константиновна Крупская ўртасидаги оилавий ҳаёт ҳақиқатан ҳам коммунистик турмушнинг олий намунаси бўлди. Доимий сургун ва бадарғалар, турма ва таъқиблар, чет эллардаги ҳаёт бу икки олий қалб эгасини ҳеч қачон умидсизлантирмади. Бир-бирига садоқат, меҳрибонлик, ҳамфикрлик, ҳурмат, ғалабага ишонч бу оиланинг яшаш ғоялари эди.

Дўстлик ва ўртоқлик — яшнаётган жамиятимиздаги қарор топган, тобора янги мазмун касб этаётган коммунистик анъананинг юксак принципларидандир. Бизда «инсон-инсонга бўри» деган буржуа ахлоқининг жирканч принциплари аллақачонлар йўқ бўлиб кетган. Советлар диёрида киши кишига чинакам дўст, ўртоқ, қардош ва кўмакдошдир. Фидокорона меҳнат қилиб, моддий бойликлар бунёд этаётган ҳар бир ишчи, колхозчи, зиёли қайси миллатга, қайси жинсга мансублигига, қандай анъанага эга бўлишига қарамасдан, бир-бирига дўст, устоз, шогирд, қардош ва маслаҳатгўйдир. Шундай экан, коммунистик ғоялар тантана қилаётган дўстлик диёримизда жамиятдаги дўстлик, ўртоқлик муносабатлари тор доирадан чиқиб, умумдавлат, умумхалқ доирасига, жамиятимизнинг қудратли, ҳаракатга келтирувчи кучига айланиб қолди. Партиямиз тарихий XXII съезди белгилаб берган коммунизм Программасида ҳам ана шу ғоялар ўз ифодасини топгандир.

Партия ташкилотлари омма орасидаги сиёсий-тарбиявий ишларда энг яхши ахлоқ қоидаларини, анъаналарини намуна қилиб кўрсатишлари, коммунизм қурувчиси ахлоқ кодексида баён этиб берилган янги ижтимоий муносабатларнинг шаклланишида идеологиямизнинг барча форма ва методларидан фойдаланмоқлари лозим. Зотан, коммунизм қурилиши авж олиб кетган ҳозирги даврда кишилар ўртасидаги дўстлик, ўртоқлик муносабатлари янги мазмун билан бойимоқда, «бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган шиор жамиятимиз, ҳаётимиз қонуни бўлиб қоляпти. Завод, фабрика ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, давлат ташкилоти ва маданий муассасаларда ана шундай ҳақиқий дўстона муносабатлар меҳнатда, ижодда ҳар бир кишига мададкор бўлмоқда, кўмаклашмоқда, оилавий ҳаётда эса тотувлик, ўзаро ишонч, меҳрибонлик каби яхши хислатларнинг шаклланишига ёрдам бермоқда.

Ҳақиқий дўст ва ўртоқ кишининг бошига бирор ташвиш тушганда, оғир касал бўлиб қолганда, ишда бирорта муваффақиятсизликка учраганда билинади. Шундай вақтларда ўз ўртоғининг, дўстининг атрофида парвона бўлиш, унинг руҳини кўтариш, маслаҳатлар бериш, ғамхўрлик кўрсатиш кишига маънавий мадад беради, тезроқ соғайиб ижодий меҳнат қучоғига, коллектив қучоғига қайтишга ёрдам беради. Бепарволик, бефаросатлик, эътиборсизлик коммунистик ахлоқ, одобга бутунлай ётдир. Тошкентдаги 3-диспансердан редакциямизга келган бир хат характерлидир.

«Ҳурматли редакция, дейилади хатда. Янгийўлдаги «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхозининг аъзоси Шарофат Мираҳмедованинг касалхонамизга келганига мана бир йил бўлиб қолди. Шундан буён ундан колхознинг на табелчиси, на бригада бошлиғи, на бошқа раҳбарлари хабар олишди. Афтидан, Шарофатни бутунлай унутиб юборишганга ўхшайди. Ҳол-аҳвол сўраб, беморнинг кўнглини кўтаришганда, эҳтимол, бизнинг дори-дармонларимиз ўрнига тушган бўларди. Эҳтимол, бошқа беморлар қатори тезроқ тузалиб, меҳнат қучоғига қайтган бўларди».

Бу ҳар биримиз учун сабоқ бўладиган хатдир. Шу хат асосида газетамизда «Инсон кўнгли нозик» деган мақола босилди. Янгийўл район партия комитети мақолани ўз вақтида муҳокама қилиб, кенгайтирилган қарор қабул қилди. Бу, район партия комитети масаланинг ижтимоий томонини, унинг нақадар катта сиёсий, тарбиявий аҳамиятга эга эканлигини тўғри тушунганлигидан далолатдир. Бизнингча, ана шундай кичик нарсалардан катта сиёсий-тарбиявий аҳамиятга эга бўлган хулосалар келиб чиқади.

Дўстлик ва ўртоқлик — ҳамиша барқарор ва мустаҳкам негизга қурилмоғи лозим. Бунинг учун дўстлар ўртасидаги муносабатлар ўзаро самимийликка, софдилликка, чинакам иззат-ҳурматга, меҳр-муҳаббатга асосланмоғи керак. Амал учун, обрў учун ёки бирор бошқа шахсий манфаатлар йўлида бўладиган дўстлик — пуч, ўткинчи муносабатлардир. Баъзан шундай кишилар ҳам бўладики, ўртоғи ҳақида оғиз кўпиртириб мақтов гапларни айтади, уни кўкларга кўтаради, орқасидан эса ғийбат гапларни тарқатади, ёмонлайди. Вақти келса устидан қалбаки, имзо қўймасдан ёлғон-яшиқ, туҳматдан иборат хатлар ёзади. Текшириш натижасида баъзан бундай хатлар мутлақо тасдиқланмайди. Бунинг устига хат ўша кишининг энг яқин «ўртоғи» томонидан ёзилганлиги маълум бўлиб қолади. Бу — ўтакетган худбинлик, номардлик эмасми. Ҳақиқий дўст, ўртоқ киши юзингга тик қараб тўғри гапни айтади, ғийбатни эмас, камчиликларингни юзингга очиқ, ачитиб гапиради, фойдали маслаҳатлар беради, ман-манлашиб кетган, босар-тусарингни билмай қолган бўлсанг, тўғри йўлга солиб қўйди. Халқимизда «ҳақиқий дўст ачитиб гапиради» деган доно мақол бор. Соф чин дўстликни ҳар биримиз муқаддас билиб сақламоғимиз, қадрламоғимиз лозим. Бу бизнинг партиямиз талабларига, партия устави қоидаларига ҳам тўла мос бўлиб тушади. Шу сабабли партия ташкилотлари худбин, ёлғончи ва туҳматчиларга қаттиқ зарба бериш билан бирга, кишилардаги энг яхши фазилатларни — хатоларни юз-хотир қилмай очиб ташлайдиган, ман-манлик касалига йўлиққанларга вақтида дўстлик маслаҳати берган кишиларга, соғлом танқид, ўз-ўзини танқидга кенг йўл очиб бермоқлари лозим.

Дўстлик, ўртоқлик коммунистик анъаналарнинг энг олий, энг нодир шаклидир. Партиямиз Программасида дўстлик коммунизмнинг муҳим принципларидан бири эканлиги алоҳида таъкидланган. Идеологиянинг барча воситалари кишилар ўртасидаги тобора камол топаётган, ривожланиб бораётган, ҳаётимиз қонуни бўлиб қолаётган янгича коммунистик муносабатларнинг, янгича ахлоқ, одоб, янгича анъаналарнинг чинакам жарчиси бўлсин!

РЕСПУБЛИКАДА хизмат кўрсатган пахтакор Зулайҳо Ҳамидова Каттақўрғон бошқармасидаги Крупская номли колхозда 10 йилдан буён бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. Бригада муттасил ҳосилдорликни ошириб, давлат планини бажариб келяпти. Бу йил 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 33 ўрнига 50 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Келгуси йили ҳосилдорликни янада ошириш мўлжалланяпти. Шу мақсадда пахта ерлари чуқур ва сифатли шудгор қилинди. Ҳозир бошқа кузги-қишки тадбирлар мукаммал амалга ошириляпти. Суратда: ўртоқ Зулайҳо Ҳамидова.

А. Тўраев фотоси.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Олтинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг тўртинчи сессияси 18 декабрда Москвада ўз ишини тамомлади. Сессияда сўзга чиққан депутатларнинг ҳаммаси республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1965 йилги давлат планини ва республика давлат бюджетини маъқуллаб, белгиланган тадбирларни батафсил анализ қилдилар, социалистик қурилишда янги муваффақиятлар қозонишга ёрдам берадиган таклифларни ўртага қўйдилар.

Сессия республиканинг 1965 йилги давлат плани ва давлат бюджети тўғрисидаги қонунларни бир овоздан қабул қилди.

Сессия РСФСР Олий Совети Президиумининг Фармонларини ҳам тасдиқлади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БЮДЖЕТ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Бюджет комиссияси бир қанча мажлислар ўтказиб, республика Олий Совети сессиясида Ўзбекистон ССРнинг 1965 йилги халқ хўжалиги плани ва Давлат бюджети лойиҳалари муҳокама қилинажаги муносабати билан, шунга тааллуқли масалаларни кўриб чиқди.

Молия-хўжалик ишларининг аҳволи ва бюджет топшириқларининг ижроси тўғрисида турли идораларнинг ҳисоботлари эшитилди. Республика Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг, шу министрликка қарашли Пиллачилик бош бошқармасининг, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бош бошқармасининг, республика Қурилиш ишлари территориал бош бошқармасининг, республика «Узсельхозтехника» бирлашмасининг, Сирдарё область ижроия комитетининг раҳбарлари ҳисобот бердилар.

18 декабрда Бюджет комиссияси республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1965 йилги плани лойиҳаси тўғрисида Ўзбекистон ССР Госплани раиси С. Зиёдуллаевнинг ва республиканинг келгуси йилги давлат бюджети лойиҳаси тўғрисида Ўзбекистон ССР молия министри В. М. Муродхўжаевнинг ахборотларини тинглади. (ЎзТАГ).

ЭНГ ЯХШИ АСАРЛАР УЧУН КОНКУРС

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ВА В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Совет халқи ва жаҳондаги барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари 1967 йилда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини ва 1970 йил 22 апрелда революция доҳийси, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, дунёда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини тантанали нишонлайдилар.

Ватанимиз, партия ва халқимизнинг ҳаётидаги ана шу ажойиб воқеалар муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети энг яхши адабиёт ва санъат асарлари учун республика конкурси эълон қилди.

Конкурс совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида босиб ўтган шонли йўлни, улуғ доҳиймиз ва устозимиз В. И. Лениннинг образини тасвирловчи ёрқин ва ҳаққоний, бадиий жиҳатдан юксак адабиёт ва санъат асарларининг яратилишига хизмат қилиши лозим. Асарларда замондошларимизнинг — Совет Ўзбекистони кишилари, коммунизм қурувчиларининг ҳаёти ва меҳнати ҳаққоний акс эттирилиши керак. Экономика, фан ва маданиятни янада юксалтириш учун курашаётган, саноатда, қишлоқ хўжалигида ва фан соҳасида янгиликлар яратаётган кишилар асарларнинг қаҳрамонлари бўлиши керак. Меҳнат жасорати билан бошқаларга намуна кўрсатаётган кишилар образи асарларнинг марказида бўлиши зарур. Совет кишисининг бой маънавий дунёсини очиб бериш, кишиларимиз коммунизм қурувчиси ахлоқ кодекси принципларига қандай амал қилаётганликларини, ўтмиш сарқитларидан ҳоли бўлган янги киши қандай камол топаётганлигини акс эттириш лозим.

Конкурсга тақдим этиладиган асарлар тарихий темаларга — социалистик революция, Советлар мамлакатининг 50 йил ичида босиб ўтган йўли, В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти, совет кишиларининг жанг майдонларида ва меҳнатда кўрсатган қаҳрамонликларига бағишланган бўлиши ҳам мумкин.

Қайси жанрда яратилишидан қатъий назар, барча асарлар халқни коммунистик руҳда тарбиялашга хизмат қилиши, совет кишиларининг ватанпарварлик туйғуларини кучайтириши, пролетар интернационализми ва халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга ёрдам бериши, тинчлик, демократия ва социализм лагерининг янада мустаҳкамланишига хизмат қилиши, совет меҳнаткашларини буржуа идеологияси ҳамда феодализм ва капитализм сарқитларининг кишилар онгидаги ҳар қандай кўринишларига қарши курашга отлантириши керак.

Конкурсда ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, театр ва кино арбоблари, архитекторлар, барча гражданлар, шунингдек театрлар, кино ва концерт ташкилотларининг ижодий коллективлари қатнаша оладилар.

Конкурсга 1965 йил 1 январдан 1970 йил 1 январгача яратилган романлар, повестлар, ҳикоялар, очерклар, поэмалар, шеърлар, адабиётшунослик ҳамда танқид асарлари, пьесалар, адабий сценарийлар, опера ва балетларнинг либреттолари, симфониялар, спектакллар, концерт программалари, романслар, қўшиқлар, тасвирий санъат, ҳайкалтарошлик ва графика асарлари, халқ амалий санъати асарлари, архитектура иншоотлари қабул қилинади.

Конкурсда қатнашиш учун асарларни қачон, қай тарзда, қаерга, қандай юборилиши, мукофот бериш тартиби ва ҳар бир жанр учун мукофот миқдори конкурс шартларида муфассал кўрсатилган. Ҳар бир жанрдаги асарлар учун 1 та биринчи, 2 та иккинчи, 3 та учинчи мукофот белгиланган. Мукофотнинг миқдори жанрларга қараб 500 сўмдан 3000 сўмгачадир.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган конкурс 1965 йил 1 январдан 1967 йил 1 августгача давом этади. Конкурс якунлари 1967 йил 1 августдан 1 ноябргача кўриб чиқилади.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган конкурс 1965 йил 1 январдан 1970 йил 1 январгача давом этади. Конкурсга 1970 йил 1 январдан 15 апрелгача якун ясалади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов раислигидаги конкурс жюриси тасдиқланди.

СЎЗ — МАШЪАЛЛАРИМИЗГА

Ҳосилдорликни ошириш омиллари

НАМ ХИН ДЮН,
Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор

Колхозимиз 1960 йилдан буён пахта тайёрлаш планини муттасил ошириб бажаряпти, ҳосилдорлик ҳар йили гектар бошига 3-4 центнер кўтариляпти. 1964 йилда давлатга 1372 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,2 центнердан «оқ олтин» сотиб, социалистик мажбуриятни шараф билан ўриндадик.

Колхозимизнинг экин майдони асосан суғориладиган шўрхок ва захкаш ерлардир. Бунда об-ҳаво ва иқлим, сув, минерал ўғит ва техниканинг роли катта, албатта. Бироқ, ҳосилнинг чинакам ижодкорлари — кишилар, колхозчилардир.

Биз пахтачиликни интенсив тарзда тараққий эттирмоқдамиз. Бу — оз куч ва маблағ сарфлаб, кўп ва арзон пахта етиштириш демакдир. Суғориладиган ерлар халқ бойлиги бўлганлиги туфайли унинг ҳар қаричидан самарали фойдаланиш айниқса катта аҳамиятга эгадир.

Баъзан ердан фойдаланишда эгасизликка йўл қўйилади. Гектар тўла бўлмайди, ер шўрланиб, ботқоқланиб, қишлоқ хўжалик оборотидан тушиб қолади, бегона ўт кўпайиб кетади. Натижада ҳосилга путур етади. Колхозчиларимиз ана шундай ҳолга қарши қаттиқ кураш олиб борадилар. Бир қарич ернинг «чиқинди»га чиқишига йўл қўйилмайди.

Ирригация-мелиорация ишларига катта эътибор берамиз. Катта коллекторлар ва зовурлар ҳар йили қазиб турилади. Натижада сизот сув, шўр камаяди, тупроқнинг структураси яхшиланади. Колхоз территориясида 80 километрдан ортиқ коллектор ва зовурлар бор. Уларни қазишга жуда кўп техника воситалари, ишчи кучи сафарбар этилади, анчагина маблағ сарфланади. Бу яхши, албатта. Бироқ олинган ҳосил сарфланган харажатни қопладими, қанча қўшимча фойда берди, шу ҳақда бош қотиришимиз керак.

Ҳосилдорликни ошириш ҳақида гап борганда химия мўъжизаси — минерал ўғит ва хўжаликнинг ўзида тайёрланаётган маҳаллий ўғитни четлаб ўтиш мумкин эмас. Айниқса минерал ва маҳаллий ўғит шўрхок ерларда ҳосилдорликни кескин оширишини унутиш мумкин эмас. Ўғит харид қилишга кўп маблағ сарфланади. Аммо уни ташиб келтириш, сақлаш, фойдаланишда баъзан эгасизлик ҳоллари учраб туради. Бу жиноятдир. Ўғит — маблағ, ҳосил демакдир. Ундан фойдаланишда қаттиқ тартиб ўрнатганмиз. Ўғит бригадаларга ўз вақтида, белгиланган норма бўйича тақсимлаб берилади. Мутахассислар, жамоатчилик асосида иш олиб бораётган контролёрлар ўғит қандай сақланаётганини назорат қилиб борадилар. Исрофгарчиликка йўл қўйган кишидан унинг қиммати ундириб олинади. Ўғитдан фойдаланишда ҳам агротехника қоидаларига қаттиқ риоя қилинади. Токи, тупроқ қатламига тушган ҳар килограмм ўғит ҳосилни оширсин.

Давлатимиз пахтакор хўжаликларга азотли, фосфорли ва бошқа хил ўғитларни етарли миқдорда етказиб бермоқда. Шундай экан, пахтакорларимиз маҳаллий ўғитдан оқилона фойдаланиш чораларини кўришлари керак. Минерал ўғит пулга сотиб олинади. Маҳаллий ўғит эса хўжаликка деярли текинга тушади. Биз буни ҳисобга олиб ҳар гектар ер ҳисобига камида 20 тонна маҳаллий ўғит тўплаб, уни баҳоргача чиритамиз.

Ҳосилдорликни оширишнинг муҳим омилларидан яна бири — дала ишларини комплекс механизациялашдир. Хўжалигимизда кейинги йилларда чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ҳамма ишлар машиналар бўйнига ортилди. Натижада иш муддати қисқарди, сифати яхшиланди, маҳсулот кўпайди, таннархи арзонлашди.

Биз пахтадан юқори ҳосил етиштиришда ана шу муҳим омилларга таянмоқдамиз.

Энди хўжаликнинг 1964 йилги фаолияти ҳақида икки оғиз гапирмоқчиман. Колхоз давлатга пахта, шоли, пилла, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар сотиш планларини тўла ва ошириб бажарди. Лев Ким, Жамила Собировалар бошлиқ бригадалар гектаридан 41-44 центнердан пахта ҳосили олди. Оллом Маткаримов, Ҳабибулла Саъдуллаев, Аллом Авязовлар бошлиқ бригадалар ҳам яхши кўрсаткичга эришди. Буларнинг тажрибаси пахта ҳосилдорлигини ошириш учун ҳали жуда катта резервлар борлигини кўрсатмоқда. Биз уларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш тадбирларини кўраётирмиз. Ҳозир кузги-қишки агротехника тадбирлари амалга оширилмоқда. Ғўзапоя йиғиб олинди. Ариқ ва зовурлар қазилди. Коллекторлар қазилмоқда. 1965 йилнинг январь ойидан бошлаб шўр ювишга киришамиз. Ҳар бир карта камида 5-6 марта ювилади.

Бу йил машинада 800 тонна пахта териб олинди. Жамила Собирова, Тозагул Қорабоева, Тўти Қурбонова, Ҳайитгул Абдуллаева, Амед Ҳайитбоев сингари механик-ҳайдовчилар мавсумда 100-120 тоннадан пахта тердилар.

«Меҳнат — меҳнатнинг таги роҳат» деганлар. Халқимиз астойдил меҳнат қилди. Даромад ҳам чакки бўлмади. Ялпи даромад 2 миллион 800 минг сўмга етди. Ҳар бир ишчи кунига пулдан ташқари 4 килограммдан шоли тақсимлаш кўзда тутилмоқда. Сафарбой Абдуллаев, Мадиёр Утегенов, Исмоил Сафарбоев сингари колхозчилар бир йиллик меҳнат куни эвазига 3-3.5 минг сўм пул, 7-8 тонна шоли оладилар.

Колхозимиз аъзолари қиш бекорчилик эмаслигини яхши биладилар. Шунинг учун келгуси йил мўл ҳосили учун кураш тобора авж олдирилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўртинчи сессияси 1964 йил 22 декабрь эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг Мажлислар залида очилади.

Депутатлар 1964 йил 20 ва 21 декабрда эрталаб соат 10 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида, 22 декабрда эса эрталаб соат 9 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий Советининг Мажлислар залида рўйхатга олинади.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

КОНСЕРВАЧИЛАР СОВҒАСИ

САМАРҚАНД, 18 декабрь. (ЎзТАГ). Самарқанд консерва заводи сабзавот ва меваларни қайта ишлаш планини анча ошириб бажарди. Топшириққа қўшимча суратда беш ярим миллион банка консерва ишлаб чиқилди. Завод ўзининг бутун тарихида бундай рекорд кўрсаткичга биринчи марта эришди. Поток линияларидан саксон хил ва навли 60.460 минг банка консерва маҳсулоти олинди.

Илғор корхона муҳим операцияларни юксак даражада механизациялаштириш ва автоматлаштириш билан ажралиб туради. Бу ерда сабзавотни қайта ишлаш мавсумининг узайтирилганлиги мамлакатнинг турли районларига юбориладиган қимматли озиқ-овқат маҳсулотини кўпроқ ишлаб чиқариш имконини бермоқда.

ЯНГИ ЙИЛ ҲИСОБИГА

Ўрта Осиё темир йўлининг кўп минг кишилик коллективи етти йилликнинг олтинчи йилига белгиланган юк ортиш давлат планини муддатидан илгари бажарди. Магистралчилар йил охиригача яна бир ярим миллион тоннадан ортиқ халқ хўжалиги юклари ортиб жўнатадилар.

Темир йўлчилар юк ташиш ҳажми бўйича топшириқни ҳам муваффақиятли адо этдилар.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Сурхондарё областининг колхоз ва совхозлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Эришилган муваффақиятга Денов, Шеробод ва Термиз районларининг хўжаликлари катта ҳисса қўшдилар. Ана шу районларнинг чорвадорлари гўшт тайёрлаш планини анча ошириб адо этдилар. Биргина Шеробод районининг колхоз ва совхозлари шу кунгача давлатга ўтган йилдагидан 726 тонна кўп гўшт топширдилар.

Областдаги «Ҳазорбоғ», «Шеробод», «Бойсун» совхозлари ва Денов районидаги генерал Раҳимов номли колхоз чорвадорлари ҳам давлатга пландан ташқари кўп миқдорда гўшт сотиб, катта муваффақиятга эришдилар.

ЁШ ПАХТАКОРЛАР РЕКОРДИ

Пахтачилик машъали бўлган Хоразм областидаги 143 та ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаларида қишлоқ хўжалик йилига якун ясалди. Мўл ҳосил учун мусобақада Янгиариқдаги Шота Руставели номли ўрта мактабнинг ёш пахтакорлари ғолиб чиқдилар. Улар пахтадан мўл ҳосил олишда катталарни ҳам орқада қолдирдилар. Бу ёш пахтакорлар ўзларига ажратилган ўн гектар майдоннинг ҳар гектаридан 75 центнердан «оқ олтин» етиштирдилар ва давлатга топширдилар. Бу — ўтган йилдагидан ўн центнер ортиқ.

Шундай қилиб, область пахтачилиги тарихига янги рекорд ёзилди. Ҳозир ўрнак кўрсатган ўқувчилар бригадаси мактаб участкасида келгуси йилда янада юқори — гектаридан саксон центнердан ҳосил олиш учун замин тайёрламоқдалар.

ЯНГИ ЎЙЛАР

АНДИЖОН, 18 декабрь. (ЎзТАГ). Андижондаги «Облколхозстрой» трести йиллик топшириқни адо этди. Қишлоқларда йил бошидан бери бир минг икки юздан кўпроқ янги уй-жой бинолари, клублар, болалар боғчалари, яслилар, касалхоналар ва кинотеатрлар қуриб битказилди. Қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми барча йиллардагига қараганда рекорд даражада бўлиб, бундай ишлар қарийб ўн тўрт миллион сўмни ташкил этади.

Кўп қишлоқларда водопроводлар пайдо бўлди, дала меҳнаткашларининг уйларига газ киритилди. Қишлоқ қурувчилари бинолар қуришда индустриал методни жорий қила бошладилар.

«ЗОНД-2» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

8 декабрдан 18 декабргача бўлган давр ичида «Зонд-2» автоматик станция билан радио орқали 12 марта алоқа боғланди.

Ана шу алоқа боғлаш вақтида Ердан берилган буйруқлар асосида автоматик станция Ер билан қуёшга қараб фазода йўлини тўғрилаб олди.

Йўлни тўғрилаш системаси учун бошқарувчи органлар сифатида фойдаланилаётган ва станция ичига ўрнатилган электрореактив плазмали двигателлар космосда учишдаги реал шароитда биринчи марта синовдан ўтказилди.

Плазмали электрореактив двигателлар узоқ парвоз қилиш шароитида космик аппаратларда фойдаланиш учун катта истиқболларга эгадир.

Станциянинг системалари ва агрегатларининг иши тўғрисидаги илмий ахборотларни ва маълумотларни станция бортидан қабул қилиш давом этмоқда.

Станция билан радио орқали барқарор алоқа ўрнатилган.

18 декабрь Москва вақти билан соат 22 да «Зонд-2» автоматик станцияси Ердан 5 миллион 370 минг километр узоқликдаги масофага етди ва унинг астрономик координаталари қуйидагича бўлди: тикка кўтарилиши — 8 соат-у 35 минут; оғиши — минус 6 градус-у 8 минут.

Космосдаги олис масофалар билан радио орқали алоқа боғловчи марказ «Зонд-2» автоматик станциянинг парвозини кузатишда давом этмоқда.

Улуғ ВАТАНИМИЗДА

ЯНА БИР ҚУДРАТЛИ АГРЕГАТ ИШГА ТУШИРИЛДИ

ЧЕЛЯБИНСК. ЯНА БИР АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН «1300» БЛЮМИНГ ҚУРИБ БИТКАЗИЛДИ. ЧЕЛЯБИНСКДАГИ МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИДА АНА ШУ НОДИР АГРЕГАТ СИНАБ КЎРИЛА БОШЛАНДИ.

ГИГАНТ БЛЮМИНГ БУНЁД ЭТИЛГАН ЖОЙДА БУНДАН БИР ЙИЛ ОЛДИН ЭКСКАВАТОР КОВШЛАРИ МУЗЛАБ ЁТГАН ЕРНИ КОВЛАЙ БОШЛАДИ. «ЧЕЛЯБМЕТАЛЛУРГСТРОЙ» ТРЕСТИ ҲАМДА ЖАНУБИЙ УРАЛДАГИ БОШҚА БИР ҚАНЧА ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ҚУРУВЧИЛАРИ ЖУДА КАТТА ҲАЖМДАГИ ИШНИ «ГОССТРОЙ» НОРМАЛАРИГА ҚАРАГАНДА ИККИ БАРАВАР ТЕЗ БАЖАРДИЛАР.

НАТО ЯДРО КУЧЛАРИГА ҚАРШИ

ЛАТВИЯ пойтахти меҳнаткашлари ва жамоатчилиги вакилларининг кўп кишилик митинги бўлиб ўтди. Митинг қатнашчилари империалистик давлатлар ҳукмрон доираларининг НАТОнинг кўп томонли ядро кучларини вужудга келтиришга уринишига қарши кескин норозилик билдирдилар. Атоқли латиш шоири А. Балодис, олимлардан О. Гринберг, В. Вельдре, вагонсозлик заводининг ишчиси К. Цисаркин, ўн боланинг онаси М. Копилова ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар империалистларнинг маккорона ниятлари тўғрисида қаҳр-ғазаб билан гапирдилар ва бу тинчлик ишини хавф остига олувчи ният эканлигини айтдилар.

«НАТОнинг кўп томонли ядро кучларини вужудга келтиришга йўл қўйилмасин!» — митинг қатнашчилари қабул қилган резолюцияда якдиллик билан ана шундай дедилар.

ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН ҲАҚИДАГИ АФСОНА БОЛЬШОЙ ТЕАТР САҲНАСИДА

МОСКВАДАГИ Большой театр кўрсатган янги балетга Лайли ва Мажнун ҳақидаги афсона асос қилиб олинди.

Балет постановкачиси — мамлакатимизнинг энг кекса балетмейстерларидан бири К. Я. Голейзовский бундай деди: — Шундай сюжетлар борки, улар ҳамма даврлар, ҳамма халқлар учун манзур ва абадий бўлиб қолади. Гўзал Лайли ва ишқ-муҳаббат туфайли ақлдан озган шоир йигит Мажнун ҳақидаги афсона ана шундай сюжетлардан биридир. Бу афсона жуда қадим даврлардан бери мавжуд бўлиб, XII асрдаёқ Низомий ана шу сюжет асосида достон ёзди. Табиийки, биз афсонанинг энг таъсирчан вариантини танлаб олдик.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

◉ «Интауголь» комбинатининг коллективи Печора кўмир ҳавзасида биринчи бўлиб етти йилликнинг олтинчи йили программасини муддатидан илгари бажарди. Шахтёрлар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини икки баравардан кўпроқ ошириб бажардилар.

◉ Қозоғистон хўжаликлари давлатга сут сотиш планини ошириб адо этдилар. Улар декабрь ойининг ўрталарида 1.380 минг тоннадан зиёд сут тайёрладилар.

◉ Тоғли Олтой автоном областининг колхоз ва совхозлари давлатга гўшт, сут, тухум ва жун топшириш йиллик планини бажардилар. Автоном область меҳнаткашлари давлатга ўтган йилдагига қараганда 43 минг центнер сут, 25 минг центнер гўшт ва уч минг центнер жунни кўп сотдилар. (ТАСС).

МУКОФОТ МУБОРАК, АЗИЗ ОНАЛАР!

СССР Олий Советиي Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан кўп бола туғиб тарбиялаб ўстирган қуйидаги оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилиб, **«Қаҳрамон она»** ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиғи топширилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИДАН

1. **Асронова** Бусаодат — рўзғор ишидаги аёл, Избоскан районидаги Избоскан қишлоғи.
2. **Отахўжаева** Ҳалимача — К. Маркс номли колхоз аъзоси, Янгиқўрғон райони.
3. **Бойматова** Бодахон — Жданов номли колхоз аъзоси, Янгиқўрғон райони.
4. **Давидова** Лутфинисо — рўзғор ишидаги аёл, Наманган районидаги Тошбулоқ қишлоғи.
5. **Жабборова** Ҳамрохон — рўзғор ишидаги аёл, Янгиқўрғон районидаги Исковот қишлоғи.
6. **Исроилова** Бусалма — рўзғор ишидаги аёл, Наманган районидаги Тошбулоқ қишлоғи.
7. **Қурбонова** Майрамхон — рўзғор ишидаги аёл, Андижон шаҳри.
8. **Мавлонова** Мукаррамхон — рўзғор ишидаги аёл, Избоскан районидаги Ёлғизбоғ қишлоғи.
9. **Мадаминова** Муҳаббатхон — рўзғор ишидаги аёл, Янгиқўрғон районидаги Хазратшо қишлоғи.
10. **Нишонова** Каромат — рўзғор ишидаги аёл, Хўжаобод районидаги Хўжаобод қишлоғи.
11. **Нурматова** Юлдуз — «Ойим» совхозининг ишчиси, Қўрғонтепа райони.
12. **Расулова** Ҳадия — рўзғор ишидаги аёл, Учқўрғон районидаги Шаҳрихончек қишлоғи.
13. **Тўрабоева** Тожимастон — рўзғор ишидаги аёл, Наманган районидаги Тошбулоқ қишлоғи.
14. **Холбекова** Амина — Қўрғонтепа районидаги, «Қаҳрамон» колхозининг аъзоси.
15. **Холиқова** Сорахон — рўзғор ишидаги аёл, Наманган районидаги Қумқўрғон қишлоғи.
16. **Холматова** Қумрихон — рўзғор ишидаги аёл, Андижон районидаги Тешиктош қишлоғи.
17. **Юсупова** Минаввар — рўзғор ишидаги аёл, Москва районидаги Назармаҳрам қишлоғи.
18. **Юсупова** Энахон — рўзғор ишидаги аёл, Андижон районидаги Ёрбоши қишлоғи.

БУХОРО ОБЛАСТИДАН

19. **Аҳмедова** Зумрад — рўзғор ишидаги аёл, Бухоро шаҳри.
20. **Ғаффорова** Тўй — рўзғор ишидаги аёл, Бухоро районидаги Чорбакир қишлоғи.
21. **Ражабова** Мискин — рўзғор ишидаги аёл, Қоракўл районидаги Қоракўл станциясининг шаҳар посёлкаси.
22. **Рўзиева** Пўлат — рўзғор ишидаги аёл, Бухоро шаҳри.
23. **Саидова** Умид — рўзғор ишидаги аёл, Навоий районидаги «Нарпай» совхозининг посёлкаси.
24. **Тошева** Хадича — рўзғор ишидаги аёл, Навоий районидаги «Нарпай» совхозининг посёлкаси.
25. **Халилова** Ражаб — К. Маркс номли колхоз аъзоси, Вобкент райони.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИДАН

26. **Абдужалилова** Майрам — Ленин номли колхоз аъзоси, Ғаллаорол райони.
27. **Давлатова** Бувихол — рўзғор ишидаги аёл, Нурота районидаги Булоқбоши қишлоғи.
28. **Қўлдошева** Санам — Ленин номли колхоз аъзоси, Нарпай райони.
29. **Луманова** Холиса — рўзғор ишидаги аёл, Иштихон районидаги Каттакангли қишлоғи.
30. **Нарзиева** Муҳаббат — «Октябрь» колхозининг аъзоси, Самарқанд райони.
31. **Содиқова** Хайри — рўзғор ишидаги аёл, Самарқанд шаҳри.
32. **Тожиева** Нобойтой — «Бахмал» совхозининг ишчиси, Ғаллаорол райони.
33. **Хушматова** Мелихол — рўзғор ишидаги аёл, Нарпай районидаги Қўрғонча қишлоғи.
34. **Эгамбердиева** Оқил — К. Маркс номли совхоз ишчиси, Ғаллаорол райони.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИДАН

35. **Азимова** Турдихол — рўзғор ишидаги аёл, Денов районидаги Денов қишлоғи.
36. **Мавлонова** Турсун — рўзғор ишидаги аёл, Шўрчи райони.
37. **Содиқова** Жупар — «Коммунизм» колхозининг аъзоси, Шўрчи райони.
38. **Тожиева** Рўзи — «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси, Шеробод райони.
39. **Худойқулова** Жонгил — рўзғор ишидаги аёл, Шўрчи районидаги Жарқўрғон шаҳар посёлкаси.
40. **Чориева** Ойсаҳат — рўзғор ишидаги аёл, Шеробод районидаги Калламозор қишлоғи.
41. **Ёртиева** Товус — рўзғор ишидаги аёл, Термиз шаҳри.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДАН

42. **Дорменова** Ханифа — рўзғор ишидаги аёл, Фориш районидаги Киров номли совхозининг посёлкаси.
43. **Кузнецова** Лула Ивановна — рўзғор ишидаги аёл, Гулистон шаҳри.
44. **Қуштаева** Зулайхо — рўзғор ишидаги аёл, Пахтаорол райони.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАН

45. **Акрамова** Зарипа — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
46. **Олимжонова** Тожи — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
47. **Зағирова** Муборакхон — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
48. **Икромова** Нури — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
49. **Ким** Александра — рўзғор ишидаги аёл, Бекобод шаҳри.
50. **Қўчқорова** Санталат — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
51. **Мирзаева** Инобат — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
52. **Муҳамедова** Онахон — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
53. **Савутова** Тўхтабуви — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
54. **Сулаймонова** Мапура — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
55. **Толипова** Карима — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
56. **Худойберганова** Ҳанифа — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
57. **Шомансурова** Карима — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.
58. **Эназарова** Турғуной — рўзғор ишидаги аёл, Тошкент шаҳри.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДАН

59. **Болтабоева** Қумри — рўзғор ишидаги аёл, Марғилон шаҳри.
60. **Мазманова** Гуллар Турсун қизи — рўзғор ишидаги аёл, Қўқон шаҳри.
61. **Мамажонова** Ҳафиза — рўзғор ишидаги аёл, Қўқон шаҳри.
62. **Шокирова** Марям — «Совет» колхозининг аъзоси, Марғилон шаҳри.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДАН

63. **Отаниёзова** Гулман — рўзғор ишидаги аёл, Хива шаҳри.
64. **Бобожонова** Жумагул — рўзғор ишидаги аёл, Янгиариқ районидаги Инқилоб қишлоғи.
65. **Содиқова** Сора — рўзғор ишидаги аёл, Гурлан районидаги Қоракўл қишлоғи.
66. **Худойбердиева** Сора — рўзғор ишидаги аёл, Шовот районидаги Уллибоғ қишлоғи.
67. **Човдирова** Жумагул — «Ленинизм» колхозининг аъзоси, Гурлан райони.
68. **Йўлдошова** Рўзика — «Правда» колхозининг аъзоси, Шовот райони.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1964 йил, 12 декабрь.

АБДУЛХАЙ Маракаев Тошкент тепловоз депосининг ёнилғи тежаш усталаридан. У раҳбарлик қилаётган локомотивчилар бригадаси шу йилнинг ўтган ойлари давомида 28 минг килограммдан ортиқ ёнилғи иқтисод қилди. Унинг номи Урта Осиё темир йўли корхоналарида ҳурмат билан тилга олинмоқда. Суратда: тепловозчилар бригадасининг бошлиғи А. Маракаев.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎҚУВ-ТАРБИЯ ИШЛАРИ — ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

УРГАНЧ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали**). Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Область партия комитетининг секретари ўртоқ **Р. Жуманиёзов** Хоразмда халқ маорифининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

— Областда халқ маорифи ишлари, — деди докладчи, — КПСС XXII съезди тарихий қарорлари ва партия Программаси талаблари даражасига кўтарилмаяпти. Умумий мажбурий таълим қонунига мувофиқ мактабларда ўқув-тарбия ишлари тобора яхшиланмоқда. Барча мактабларда 1964—1965 ўқув йили муваффақиятли бошланди. 97 минг 609 бола ўқишга тортилди. Мактабларда машғулотларнинг бир сменага кўчирилиши, интернатлар тармоғининг кенгайтирилиши ва бошқа бир қанча тадбирларнинг амалга оширилиши ўқиш-ўқитиш ишларини юксак савияга кўтарди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар областда халқ маорифи ишлари соҳасида ютуқлар билан бирга анчагина камчиликлар борлигини айтдилар. Областдаги 40 мактабда рус тили ўқитувчиси етишмайди. Айрим жойларда математика, чет тили, физика, химия фанларини ўқитиш савияси паст. Мактаб дирекциялари ва партия, комсомол ташкилотлари ўқитувчиларга нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборганлар.

Пленумда Урганч шаҳар партия комитетининг секретари **Г. Ёқубова**, Давлат педагогика институтининг ректори **О. Мадраҳимов**, Гурлан район партия комитетининг секретари **Ш. Алиева**, Шовот район ижроия комитетининг раиси **О. Матчонова**, область халқ маорифи бўлимининг мудири **М. Худойберганов** ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, мактабларда умумий мажбурий таълим қонунини амалга ошириш соҳасидаги самарали ишларга тўхталдилар.

Пленумда Ўзбекистон ССР маориф министри **Э. Қодиров** сўзга чиқди.

Шунингдек, пленумда Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари **Б. Раҳимов** КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети XV пленумининг саноат ва қишлоқ область партия ташкилотларини бирлаштириш тўғрисидаги қарорлари ҳақида, область партия комитетининг секретари ўртоқ **В. К. Доленко** область партия ташкилоти XIII конференцияси делегатлари танқидий мулоҳазаларининг бажарилиши тўғрисида ахборот бердилар.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

С. ИБРОҲИМОВ.

ТАТЬЯНАНИНГ ИЗДОШИ

Кумушхон Марғилонга донги кетган ёш тикувчи. У қўқонлик дугонаси Татьяна Кардаш изидан бориб ишлаб чиқаришда яхши натижаларга эришмоқда. Кумушхон иш вақтининг ҳар дақиқасини қадрлайди, машинанинг унумли ишлаши учун ҳамма чораларини кўради.

Коммунистик меҳнат зарбдори деган қутлуғ номга сазовор бўлган Кумушхон Қўқон тикув фабрикасининг Марғилондаги 7- цехида меҳнат қилмоқда. У олти соатда смена топшириғини бажариб қўйиб, қолган бир соат ичида қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўляпти. Шунинг учун ҳам чеварлар К. Пирматовани «Татьянанинг издоши» демоқдалар.

Ҳ. МАМАДИЕВ.

ЖАНГОВАР АТЕИЗМ УЧУН

Сурхондарё область «Билим» жамияти атеистик пропаганданинг турли хил форма методларидан кенг фойдаланиб, ҳар бир ташкилот ва район марказларида ҳамда колхоз ва совхозларда меҳнаткашлар учун илмий атеизм соҳасида лекциялар, суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ўтказмоқда, кинофильмлар кўрсатмоқда.

Жамият аъзоларининг кучи билан Қадамжой, Авлиё ва Анбиё деб аталган жойларнинг тарихи ўрганилиб, аслида бу ерларнинг динга ҳеч қандай алоқаси бўлмай, балки қадимги архитектура ёдгорликлари эканлиги тўла исботланди ҳамда шу ерларга оид бир неча юз фото сурат, плакатлар ишлаб, жойларга тарқатилди, фирибгарлик билан меҳнаткашларни алдаш эвазига кун кўриб юрган текинхўрларга зарба берилди. Ўз қилмишларидан пушаймон бўлиб, диндан воз кечган Шўрчи районидаги Жданов номли колхозда яшовчи Раҳмонқул мулла, Термиз районидаги «Таллимарон» совхозида истиқомат қилувчи Ўрол Бахши сингари 15 кишининг мақоласи маҳаллий матбуотда босилди.

«Билим» жамияти лекторлари «Ленин байроғи», «Ленинское знамя» газеталари редакцияси ҳузуридаги атеистик комиссия аъзолари билан биргаликда иш олиб бориб, руҳонийларнинг ярамас кирдикорларини фош этдилар.

Областда кўпгина радиолекторийлар ташкил этилган. Бу радиолекторийлар ҳам илмий атеизмни пропаганда қилиш марказларига айланган. Шунингдек, область тарихи музейи ҳузуридаги атеизм лекторийси ҳам тарбия ўчоқларидан бири бўлиб қолган. Бу ерда фаннинг турли соҳалари бўйича лекциялар ўқилади, илмий кашфиётлар, техника ютуқларидан кишилар баҳраманд қилинади ва шулар орқали дин ҳамда унинг ақидаларига зарба берилади. А. Носиров, А. Бердиев, Е. Хўжабердиев, Р. Фаёзов, Р. Хўжамбердиев, Ю. Генс, Т. Салихова, Х. Мўминов, А. Халилов, С. Нурлибоев, Б. Аҳмедов, Ж. Носиров, И. Отақулов, Л. А. Селезнёв, В. М. Морозов, Х. Ваҳобова, А. Тиллаев, О. Авлоқулов, Р. Қиличева сингари атеист лекторларнинг мароқли суҳбатларидан кишилар баҳраманд бўлмоқдалар.

Шўрчи районидаги Жданов номли колхоз лекторлар группасининг иш тажрибаси диққатга сазовордир. Бу ерда 13 кишидан иборат атеистлар группаси ташкил этилган бўлиб, унга колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Х. Усмонов бошчилик қилмоқда. Группа составига колхоз правленияси аъзолари, ўқитувчилар ҳамда мутахассислар киритилган. Улар динга қарши актив пропаганда олиб бормоқдалар. Улар лекциялар ўқишдан ташқари динга ишонувчилар билан якка тартибда суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Атеист пропагандистлар тайёрлашга ҳам яхши эътибор берилмоқда. Атеистларнинг область семинарлари ўтказилиб турилибди.

Лекин ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Жамиятнинг баъзи район бўлимларининг атеизм соҳасидаги иш савияси талабларга жавоб бермайди.

«Билим» жамиятининг область бўлими меҳнаткашлар ўртасида атеистик пропагандани кучайтириб, кишиларни коммунистик идеаллар руҳида тарбиялашга эътиборни кучайтиради.

З. ДАВХОНОВ,
область «Билим» жамиятининг масъул секретари.

ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИДА

ФАРҒОНА. Бу ерда Фарғона саноат ва қишлоқ область Советларининг қўшма сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда область меҳнаткашлар депутатлари Советининг битта ижроия комитети сайланди. Фарғона область Совети ижроия комитети раиси қилиб М. И. Иброҳимов, раисининг биринчи ўринбосари қилиб А. Ф. Гаврилов ўртоқлар сайландилар.

* * *

АНДИЖОН. Андижон саноат ва қишлоқ областлари Советларининг ҳам қўшма сессияси бўлди. Сессияда битта область Совети ижроия комитети сайланди. Область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб А. Р. Хўжаев, раисининг биринчи ўринбосари қилиб Г. И. Скоробогатов ўртоқлар сайландилар.

ЯХШИ ХУЛҚ — ЯХШИ ҲУСН

АХЛОҚ ТЕМАСИДА

Трамвайда икки кишининг суҳбатини эшитиб қолдим. Бировларнинг гапига қулоқ солиш одобдан эмас, албатта. Улардан бири атрофдагиларга бемалол эшиттириб сўзлар, баъзан ўз сўзларининг тўғрилигини тасдиқлатиб олмоқчи бўлгандек, гап орасида гоҳ ўртоғига, гоҳ менга қараб қўярди. Суҳбатнинг мазмунидан иккаласи одоб-ахлоқ ҳақида, яхши одам киму, қандай қилиб яхши одам деган мақтовга лойиқ бўлиш мумкинлиги ҳақида баҳслашаётганлиги маълум бўлиб қолди. Бири иккинчисининг гапи охирига етмасданоқ, «берган тангрига ёқибди», «берган одам ҳаммага яхши кўринади, мақтов олаверади» деса, иккинчиси шошмасдан, ётиғи билан: «Қўлингдан бермасанг, йўлингдан бер... Одам бор-йўқлигига, амалига қараб эмас, феълига лойиқ обрў топади», — дерди.

Баҳс поёнига етмасдан йўлда тушиб қолдим. Бу гаплар мени ҳам бир оз ўйлантириб қўйди. Албатта, яхши одам деган ном орттириш, элга манзур бўлмоқни ҳамма ҳам истайди. Лекин бунга қандай мушарраф бўлиш мумкин? Ҳамма гап ана шуни тўғри тушуниб, кишилар қалбига тўғри йўл топа билишда.

Инсон табиатан мақтовни яхши кўради. Ҳамма ҳам ўзи ҳақида ширин гапларни эшитишни истайди. Яхши гап кишини қувонтиради, унга лаззат бағишлайди. Мақтов ва ҳурматга лойиқ бўлмоқ киши учун катта бахт. Лекин бунга, ҳамма вақт ҳам муяссар бўлавермайсиз. Албатта, кўпчиликнинг таҳсин ва раҳматига сазовор бўлиб, яхши одам деган номга муносиб бўлиш осон эмас. Лекин баъзилар ўйлагандек жуда мушкул, катта меҳнат талаб этадиган сирли мўъжиза ҳам эмас. Бизнингча бунинг учун аввало яхшилик ва ёмонликнинг нимадан келиб чиқишини, буларнинг фарқини чуқур тушуниб етиш лозим.

Яхшилик ва ёмонлик! Буларнинг бири мусаффо баҳор осмонида чарақлаб турган қуёшли кундузу, иккинчиси эса зулмат қоплаб олган булутли кунга ўхшайди. Бирида қанча файзу, бирида қанча дилсиёҳлик! Яхшилик баҳри-дилингизни очиб, доимо ўзига чорласа, ёмонлик табиатингизни шунча хира қилиб, кўнглингга ғашлик солади. Инсон кўнгли яхшилик билан равшан тортади. Демак, инсон кўнглига муносиб ишни қила билиш, унинг қадр-қимматини улуғлаш — бу ҳамиша яхши. Демак, буни тўғри тушуна олган одам яхши одам ҳисобланади.

Ҳаёт қуёш билан гўзал! Ёруғлик ва нур — гул-у майсаларга ранг киритади, бутун табиатга пардоз беради, ҳусн бағишлайди. Инсонни гўзал қиладиган, унинг ҳурматига ҳурмат, ҳуснига ҳусн қўшадиган нарса эса — унинг хулқидир.

Халқимизнинг: «яхши ҳуснингни ёмон хулқинг бузади» деган доно мақоли бор. Демак, кишини яхши кўрсатадиган ҳам, ёмонотли қиладиган ҳам унинг хулқи. Инсон табиати шу қадар нозикки, баъзан бир кичик марҳамат билан қалбини обод, бир қўпол ҳаракат билан кўнглини вайрон қилиш мумкин.

Салом бериш, ёки алик олишни кичик нарса деб қараб бўладими! Бу ҳам кишига бўлган ҳурматнинг ифодаси. Саломнинг хосиятини халқимиз ўзининг қадимий эртак ва достонларида ажойиб ифодалай олган. Дев ва аждарлар инсон билан тўқнаш келган чоғларида: «Саломинг бўлмаса икки ямлаб, бир ютардим» дер экан. Бундан бир оғиз саломнинг ўзида на қадар улкан шарофатли куч бор эканлигини англамоқ мумкин. Яқинда маҳалламизга бир бегона одам келиб, қўшниларимиздан бирининг қандай одам эканлиги ҳақида суриштириб қолди. Утирганлардан бири — унинг инженер эканлигини, илмли одам эканлигини айтди. Келган одам бундан хабари борлигини маълум қилди. Даврадагилардан бошқа бири: ўлик-тиригимизда четда қолмайди, катта-кичикка салом-алигини канда қилганини билмаймиз, деб жавоб берди. Бу гапларни эшитган меҳмон қаноат ҳосил қилгандек мамнуният билан хайрлашди.

Инсоннинг ана шундай фазилатига аҳамият бермаслик натижасида баъзилар эл назаридан қолиб, «қўпол», «тарбия кўрмаган», «одобсиз» деган хунук ном орттирадилар, обрўларини йўқотадилар. Шу фазилат эгаси бўлганлар «дилдор одам», «киши ҳурматини билади» деган мақтовга сазовор бўлиб, кўпчилик ичида эътибор топадилар.

Яхшиликнинг катта-кичиги бўлмайди. Бир одамга очиқ чеҳра билан муомила қила билиш, ҳамсуҳбатининг сўзларига эътибор билан қулоқ солиш ёки кексаларнинг қўлтиғидан олиб кўчанинг наригига бетига ўтказиб қўйиш, уларга жой бўшатиб бериш ҳам яхши. Мақтовга лойиқ фазилат. Бу гарчан кичик нарса кўринса ҳам инсонга меҳрибонликнинг белгиси. Салом-аликнинг ҳам ўз тартиб-қоидаси бор. Баъзи ёшлар бунга эътибор бермайдилар. Баъзилар қўлларини кўксиларига қўйиб, қўл бериб кўришсалар, баъзилар эса қўлларини чўнтакдан олмасдан бош иргитиб қўйиш билан чекланадилар. Бу кишига ҳурматми ёки димоқ-қибирми, тушунолмай қоласан, киши.

Бир оғиз ширин сўз кишига қанчалик хурсандчилик бағишласа, ноўрин айтилган совуқ гап ҳам одамнинг у ёқ-бу ёғидан ўтиб, дилини вайрон қилиши шубҳасиз. Ёки:

Бир бебурдлик топган қадрингни
Совуришга қилар кифоя.
Кичик ишга ихлос, эътибор
Улуғ ишга бўлар бир поя.

Хушмуомалали бўлиш маданиятлилик аломатидир. Бу ҳам кишидан иродали, чидамли бўлишни талаб этади. Киши қай касб эгаси ёки қай ёшда бўлишидан қатъи назар, одамлар билан яхши муносабатда бўла олмас экан, у касбини ҳам, қадрини ҳам йўқотиши муқаррар.

Одобли бўлишдек инсоний фазилатлар расмият учун қилиниб, қуруқ савлатга айланиб қолмаслиги керак. Қуруқ мулозимат бошқа-ю, самимийлик бошқа. Самимий муомила бошқалар олдида ўзини кўрсатиш учун қилинмайди. У бошқаларга ишонч билан, ўйлаб, юракдан қилинган ҳурматнинг ифодасидир.

Баъзилар ўзларини маданиятли, одобли қилиб кўрсатиш учун сизни кўрганда очиқ чеҳра билан қарши оладилар. Сўзларингизга қулоқ солиб «ҳа», «йўқ» деган луқмалар билан қўшилиб турадилар. Бирон илтимос билан мурожаат қилсангиз «бажонидил, хўп» деб дарҳол ваъда бериб ишонтирадилар. Лекин сўзларига амал қилмайдилар. Ҳар кўришганда ширин сўзлар билан сизни юпатиб, пайсалга солаверадилар. Бу бир нафаслик шуҳрат учун қилинган ясама қилиқдир. Бу муносабатларда самимийлик бўлмаганлиги натижасида кўринишидан туппа-тузук, ҳатто илмли, гулдек ҳунари бор одамлар ҳам ўз яқин кишилари орасида қадрларини йўқотиб, «маккор одам, қуруқ савлат, субути йўқ» деган ном орттирадилар. Одам самимийлиги билан обрў топади. Ўйламасдан айтилган сўз, қуруқ ваъдалар билан шуҳрат қозонишдан ҳазар қилиш керак. Қийшиқ ишнинг қирқ йилда ҳам қийиғи чиқади, деган гап бор. Ёмонлик билан эмас, яхшилик билан ном таратмоқ лозим. Отахон шоиримиз Ғафур Ғулом айтгандек:

Шуҳрат қолдирмоққа Геростратдек
Диана маъбадин ёқмоқ шарт эмас.
Кўпларнинг бахтига ўзлигни
жамлаб,
Шу улуғ бинога бир ғишт қўйсан
бас.

Ҳа, шу кичик ғиштларсиз катта бинолар қад кўтармайди. Нон ушоғи ҳам кичкина нарса. Нонни азиз қилган одам эгилиб ердан олади. Ўз ҳурматини билган одам ҳам ўрнидан туриб бошқаларга жой кўрсатади. Бунинг учун ҳам ғайрат керак, юрагида ўти бўлиши керак. Бунга лоқайд қараш орқасида баъзи ёшлар ҳам «тепса тебранмас, дангаса» деган таънага қолсалар, баъзилар «чақмоқдек йигит, одамгарчилиги бор» деган мақтовга сазовор бўладилар.

Эринчоқлик киши ахлоқига доғ соладиган нуқсонлардан бири. Баъзи ёшлар ўзларини эпчил, қўрқмас қилиб кўрсатиш учун ўринсиз ҳаракатлар қиладилар. Ҳаво совуқ бўлишига қарамасдан трамвай ёки троллейбусларнинг эшикларига осиқ-қўлларини тираб, йўл устида папирос тутатиб туриб оладилар. Ўзларини гўё ҳеч ким қилолмайдиган ишни қойил қилиб қўйгандек ҳис қиладилар. Улар юриш-туришлари билан кишиларга нақадар хунук кўринишларини, афсус, сезмасалар керак. Улар ўзларини ғайратли, кучли кўрсатмоқчи бўладилар-у, лекин бировнинг юкини енгиллатиб юборишга ярамайдилар. Тоғни талқон қиладиган куч, қомати бўлса-ю, ундан жамиятга, кишиларга манфаат бўлмаса бундайларни садқаи одам кет, дейди халқимиз.

Халқимизнинг «икки кўздан иш иссиқ...» деган мақоли бор. Ҳақиқатан ҳам меҳнат одамни одамга дўст, меҳрибон қилади. Ҳурматни билган одам бошқалардан меҳнатини аямайди. Холис кўмаклаша билиш ҳам олижаноб фазилатлардан саналади.

Яқинда бир танишим билан шу ажойиб инсоний хислат ҳақида суҳбатлашиб қолдим. Гапдан-гап чиқиб, кимнингдир ишига ёрдамлашганини айтиб берди. Дўстинг, ўртоғингнинг ишига жон койитиш, кичкина нуқсони бўлса ҳам тузатишга интилиш фахрли бурч. Лекин бировларнинг нуқсонини тузатишга ёрдам берганини пеш қилиб, у одамни билмасга чиқариб, ўзини эса билимдон қилиб кўрсатишдан қочиш керак. Бу кишининг обрўсини оширмайди. Мақтанчоқликка олиб боради. Берилган ёрдамни ҳам миннатга айлантириб, зое қилиб юборади.

Ўз шуҳрати учун яшаш кишига обрў келтирмайди. Инсон қадрини улуғлай олиш, катта ишларда ҳам, кичик ишларда ҳам унинг ҳурматини ўрнига қўйиш олижаноб фазилатдир.

Бир одамга етмиш ҳунар оз,
Катта ҳунар меҳрибонлик ҳам,
Бир касб билан тополмас эъзоз
Одам қадрин билмаган одам.

ШУКРУЛЛО.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ • 2
20 ДЕКАБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 293 (12.947).